

CURIERUL JUDICIAR

DOCTRINA—JURISPRUDENȚA—LEGISLAȚIUNE—ECONOMIE POLITICĂ—FINANȚE—SOCIOLOGIE

Director: **DEM. I. DOBRESCU**
Președintele Uniunii Avocaților din România

COMITETUL DE REDACȚIE:

TR. ALEXANDRESCU Avocat. Fost Magistrat Pro- decanul Baroului de Ilfov	ALEX. CERBAN Profesor la Facultatea de Drept, București	IOSEF G. COHEN Avocat	GR. CONDURATU Fost Consilier la C. de Apel București, Avocat	N. JAC CONSTANTINESCU Președinte la Curtea de Apel din București
RÉNÉ DEMOGUE Profesor la Facultatea de Drept din Paris	V. DONGOROZ Confer. la Facult. de Drept din Buc. Avocat	CONSTANT IONESCU Avocat, al Statului. Doctor și Laurent în Drept Paris	ALFRED JUVARA Profesor Universitar Avocat	Dr. ȘT. LADAY Membru în Consiliul Legislativ
C. SIPSOM Profesor la Facultatea de Drept, București	C. STOEANOVICI Dr. în Drept din Paris Avocat	GR. TRANCU-IAȘI Fost Ministru al Muncii Avocat	P. VASILESCU Profesor Universitar Avocat	AL. VELESCU Dr. în drept din Buc Avocat
				ALBERT WAHL Profesor la Facultatea de Drept din Paris

Secretar de redacție: **E. C. DECUSARĂ**, Dr. în Drept din Paris. Directorul Statisticii Judiciare.

Membrii corespondenți pentru Paris: **EDOUARD LEVY** și **SILVIU KRAINIC**, D-ri în Drept, Avocați, Paris.

Membrii corespondenți pentru Polonia: **EMIL ST. RAPPAPORT**, Președinte la Curtea de Casație din Varșovia.

ABONAMENTUL

Un an p. B-ci, Case com., Autorit. 1400 lei	
„ Avocați 1000 „	
„ Magistrați 800 „	
6 luni prețul de sus pe jumătate	

APARE ODATĂ PE SĂPTĂMÂNĂ

In lunile Iulie și August

Apare odată la două săptămâni

Abonamentele se plătesc totdeauna înainte

Redacția și Administrația

București Strada Artei No. 5

Lângă Palatul Justiției

TELEFON 13/29

S U M A R

— *Lecția de închidere a cursului de Drept Român*, an. II din 20 Mai 1930, de Prof. S. G. Longinescu;

— *Curierul luni Iunie*: Prelungirea contractelor de închiriere. Greva foamei. Comemorările de la Iași: Matei Cantacuzino și Dimitrie Alexandresco. Înțelepciune. Conferințele Prof. Georges Ripert, de Eugen Petii;

— *Concordatul preventiv* (calculul cotei $\frac{1}{4}$), de Vasile Ștefănescu;

— *Vremuri noi...*, de Al. Kostaki;

JURISPRUDENȚE:

— Curtea de Apel București s. IV: *Honoriu Bănescu* cu *Ministerul Domeniilor*. (Dacă funcționarul onorific are acțiune în Contencios ?);

— Curtea de Apel București s. IV: *Andrei Lenos* cu *Maria I. Petrescu*, fostă Plopeanu. (Vânzare. Pact comisoriu);

— Trib. Vlașca s. I: *G. Dobre* zis *Dode cere* computarea *deținerii preventive*. (Dacă computarea se poate cere pe cale de contestațiune ?), cu o *Notă* de Vintilă Dongoroz.

A apărut: STUDII JURIDICE VOL. III de D-I N. Georgean, consilier la Curtea de Apel din București, cuprinzând: Studii de drept civil, procedură civilă, Drept penal, procedură penală, Drept comercial. Prețul 300 lei. De vânzare la „Curierul Judiciar“.

A apărut:

— **PROCEDURA PENALĂ**, după ultima doctrină și jurisprudență, având anexe: Regulamentul de Ad-ție publică pentru funcționarea Curților cu jurați, Formular de chestiunile la jurați asupra complicității, Tabloul sinoptic de sedință a Curții cu jurați, Legea p. permanentizarea camerei de punere sub acuzare din București, însoțită și de un **INDICE** alfabetic care înlesnește cercetările, de *N. Jac Constantinescu*, Președinte la Curtea de Apel București. Prețul 150 lei.

LECȚIA DE INCHIDERE

A

CURSULUI DE DREPT ROMÂN, ANUL II, DIN 20 MAI 1930

Domnilor,

A sosit iarăș clipa, când trebuie să ne luăm rămas bun de la seria de studenți, pe care i-am dăscălit fără de întrerupere vreme de doi ani școlari și pe care i-am iubit tot atât de mult ca și pe acei din seriile de mai înainte. În clipa aceasta, pururea duioasă pentru noi, vă vom mai spune câteva cuvinte:

I. Profesorul este părintele sufletesc al elevilor săi. Deaceea, el trebuie să se poarte părintește cu ei. — După cum tatăl trupesc iubește pe copiii săi mai mult de cât pe toți ceilalți copii și răvnește, ca ei să ajungă cei mai buni și mai destoinici cetățeni și chiar să-l întrecă pe el, tot așa și profesorul adevărat trebuie să iubească pe elevii săi mai mult de cât pe toți ceilalți și trebuie să fie însuflețit de râvna, ca ei să ajungă cei mai străluciți specialiști, așa ca să fie folositori și lor înșile și țării lor și ca, după moartea sa, să fie vrednici să-i ia locul.

Călăuziți de o astfel de râvnă, ne-am silit să vă învățăm elementele trebuitoare, pentru ca să fiți în stare, pe de o parte să înțelegeți și să deslegați singuri feluritele probleme juridice, iar pe de altă parte să apreciați și valoarea deslegărilor propuse de alții. — În cursul celor doi ani trecuți ați avut prilejul, ca, atât în seminarul nostru, cât și ascultând

lecțiile și conferențele făcute de vestiți profesori, fie din țară, fie din streinătate, să vă dați seama, dacă strădănuințele noastre și-au ajuns scopul.

Se poate, ca unii din Dv. să obiecteze, cel puțin în gând: Oare tot părintește se poartă profesorii noștri, când ne dojenesc și când ne resping la examene?! — Înainte de a răspunde la această întrebare, să vă povestim o întâmplare de pe vremea marelui poet Dante.

Un tânăr italian fusese dat în judecată penală. Tatăl său, prieten foarte bun cu Dante, a rugat pe acesta, ca să intervină părintește la judecători. Fiul a fost condamnat. Tatăl a muștrat pe Dante, că n'a intervenit. Acesta a răspuns: Am intervenit, am intervenit ca tânărul să fie condamnat. Tatăl a obiectat: Eu te am rugat să intervii părintește. Așa înțelegi D-ta să intervii părintește? Dante a replicat: Da, așa înțeleg eu; căci, care părinte, când vede, că fiul său are purtări rele, nu doarește din tot sufletul, ca să-l îndrepte și să-l facă om de treabă?

Din cele de mai sus urmează, că a te purta părintește cu cineva înseamnă a-i voi binele. — Profesorii, fiind însuflețiți, după cum am spus, de dorința fierbinte, ca elevii lor să ajungă specialiștii cei mai străluciți, vor deasemenea binele acestora.

În purtarea părintească a profesorilor intră și dojenirea și respingerea la examene a elevilor lor.

A dojeni pe acei elevi, care, fie din lene, fie din alte pricini, nu-și înțeleg interesul lor și nu vor să învețe și care luați numai cu binișorul nu vor să se dea la brazdă, este a le voi binele. Știm, că nu-i drept să cerem dela un om mai mult de cât puterile lui; dar, e drept să-l silim să lucreze atât, cât îi îngăduie acele puteri. Prin dojenirea elevilor, mai ales a celor inteligenți, putem izbuti să trezim amorul lor propriu și să-i facem să învețe din toate puterile lor. Pilde despre aceasta găsim și-n vremile străvechi. Știți din Istoria Dreptului Roman cele petrecute între marele orator Servius Sulpicius Rufus și marele jurisconsult Quintus Mucius Scaevola: Servius a cerut o consultație lui Q. Mucius. Acesta i-a explicat chestiunea de drept. Servius, fiindcă nu înțelesese de cât puțin din acea explicație, l-a întrebat din nou pe Q. Mucius; dar, și după a doua explicație tot n'a înțeles. Atunci Q. Mucius l-a muștrat, spunându-i, că e rușine să fie patrician și nobil și să pledeze procese, fără să cunoască Dreptul. Servius atins de această dojană a învățat Dreptul atât de bine, încât pe urmă a putut critica chiar unele păreri ale lui Q. Mucius!

A respinge la examene pe candidații nepregătiți este deasemenea a le voi binele. — Fără îndoială, profesorul, care încurcă pe ori ce fel de candidați și care respinge pe candidații pregătiți, este un mare criminal. Dar, a admite la examene pe candidații nepregătiți, este a nu le voi de loc binele și a săvârși cel puțin o faptă rea: Ce fel de specialiști vor fi acești nepregătiți și neisprăviți? Vor ajunge de râsul și de batjocura tuturor! Apoi, câte procese pierdute, câte hotărâri nedrepte și câte legi rele datorite acestui fel de juriști? Suferim destul de pe urma competenței incompetenților! Profesorii trebuie să nu contribuie la sporirea acestor neajunsuri.

Dacă s'ar cercetă deaproape rezultatele examenelor, s'ar constată, că au fost respinși numai candidații, care n'au știut definițiile, ori elementele esențiale ale instituțiilor juridice etc., ori termenii tehnici juridici¹, care n'au avut cunoștințele cele mai elementare², care învățaseră numai o parte din materia de examene³, care vreme de un întreg an școlar sau n'au venit niciodată la cursuri, sau au venit numai de vre-o două-trei ori și care, sub cuvânt că, fiind funcționari, n'au vreme nici să vie la cursuri și nici să învețe, se milogeau, fie verbal, fie în scris, ca profesorii să fie indulgenți cu ei și, în sfârșit, au mai fost respinși candidații, care urmează și la alte Facultăți și care, bizuiți numai pe inteligența lor, dar foarte slab pregătiți, încercau, după cum zic studenții, să prostească Dreptul! — Astfel de candidați nu trebuie să fie admiși la examene: Mai întâi, studentul e dator, ca ori ce om, să-și păstreze demnitatea. El și-a ales specialitatea, care i-a plăcut mai mult. Deci, trebuie să învețe bine această specialitate; iar nu să se umilească și să umble cu rugăminți și milogeli. Apoi, dacă studenții nepregătiți ar fi admiși la examene, s'ar face cea mai mare nedreptate stu-

1) De pildă: Unul a răspuns, că testamentul este act juridic bilateral, fiindcă, pentru ca să producă efecte, cere, ca moștenitorul numit să accepte moștenirea. — Altul n'a știut, ce este obligația. — Altul a spus, că efracțiunea este spargerea pe dinafară, iar infracțiunea este spargerea pe dinăuntru. — Altul n'a știut, că, pentru ca un lucru să ajungă sacru, sancți, ori public se cere consacarea, sancțiunea, ori publicarea. — Altul a spus, că servitutea de trecere este urbană, când îndrituitul merge pe jos, și este rurală, când merge călare. — Altul n'a știut, ce-i evicțiunea, ci a spus, că un cumpărător suferă o evicțiune din culpa sa, când, eșind din librărie cu cartea cumpărată, o scapă din mână și căzând pe trotuar se strică și că suferă o evicțiune prin caz fortuit, când, eșind din librărie cu acea carte, afară plouă și ploaia i-o udă!

2) De pildă: Unul n'a știut, ce colecții de legi a făcut Justinian, și, chiar după ce profesorul i-a spus, că Justinian a făcut Codul, Digestele și Instituțiile, tot n'a știut nimic despre acestea. — Altul a răspuns, că jurisconsultul cel mai mare al Romanilor a fost Eminescu.

3) De pildă: În anul întâi fără să știe partea generală, ori îndrituirile reale, ori procedura civilă romană etc. În anul al doilea fără să știe obligațiile, ori îndrituirile de familie, ori moștenirile, ori legatele.

denților, care urmează regulat cursurile și care învață bine toată materia. În adevăr, după luarea diplomei de licență, foarte deseori se întâmplă, ca acei nepregătiți să izbuțească să fie numiți în magistratură, iar acei buni să aștepte și de multe ori să moară de foame; ba, mai mult, s'a întâmplat, ca unul, care la examenul de drept civil obținuse numai nota 2 de la o comisie compusă din trei profesori, după ce a izbutit să fie numit în magistratură într'un orașel din fundul țării, pe urmă a mai izbutit să fie transferat într'un oraș mare în locul altuia, care obținuse elogiul la examene și care a fost trimis într'un oraș de mai puțină însemnătate. Profesorii au datoriat, să nu înlesnească prin complicitatea lor astfel de nedreptăți strigătoare la cer! — Prin respingerea celor nepregătiți putem izbuti să-i facem, ca macar în ceasul al unsprezecelea să se hotărască să învețe din toate puterile lor. — Știm, că acei respinși se supără. Mai ales acei, care învățaseră numai o parte din materie și acei, care încercaseră să prostească Dreptul, se supără mai tare; însă, ei se supără, nu atâta fiindcă au fost respinși, ci fiindcă n'au izbutit să tragă pe sfoară pe profesori! Dar mai știm, că mulți din acei respinși s'au pus cu temei pe învățat și după ce au văzut foloasele învățaturii în viața de toate zilele, nu numai au recunoscut, că bine au făcut profesorii, că i-au respins, când n'au fost pregătiți, ci au căutat pe acești profesori, ca să le aducă mulțumirile cele mai mari. Mai mult de cât atâta: S'a întâmplat chiar, ca părinți, care și ei fuseseră foarte supărați, că fiii lor fuseseră respinși la examene și care amenințaseră pe profesori, că se vor plânge la Ministru, pe urmă să spună odraslelor lor: Vezi, dacă nu te respingea cutare profesor, azi n'ai ști carte, n'ai câștiga atâtea zeci ori sute de mii de lei pe lună și n'ai fi independent, așa ca să nu-ți pese de nimeni!

Fiindcă dojenirea elevilor, care nu se dau ușor la brazdă, și respingerea la examen a acelor nepregătiți sunt aducătoare de cele mai bune roade, urmează, că numai acei profesori, care dojenesc și resping pe astfel de elevi, numai aceia se poartă cu adevărat părintește, numai aceia sunt prietori de bine atât elevilor lor, cât și întregii societăți.

Se știe, că obiceiul pământului este, ca să se facă intervenții în favoarea unor persoane în toate direcțiile. — Astfel de intervenții nu trebuie admise, mai ales când e vorba de examene. Și, nu trebuie admise din mai multe puncte de vedere. Întâi, fiindcă de la o vreme s'au ivit și samsari și samsaroaice de examene, care iau bani de la candidați și li făgăduesc,

că vor interveni, dar nici gând n-au să intervină, ci stau numai la pândă: Când candidatul reușește, îl asigură, că reușita e datorită intervenției lor și chiar că au împărțit cu examinatorul banii încasați; iar când candidatul e respins, îi restituie banii sub cuvânt, că nu s'a putut face nimic! Pentru a tăia din rădăcină astfel de combinații necinstite dăunătoare prestigiului învățământului, unii profesori au fost siliți să înștînțeze pe elevii lor, că, dacă vor umbla cu intervenții, vor fi respinși, chiar de vor ști foarte bine! Al doilea dacă s'ar admite intervenții la examene, s'ar crea o neegalitate între candidați. Acei care sunt îndrăzneți și recurg la intervenții ar sta mai bine de cât ceilalți; căci odată titrați, ar concura pe cei buni și distinși, care, după cum am spus, ar răbdă și de funcție și de foame! Al treilea, nu trebuie admise intervențiile, pentru că studentul trebuie să fie convins, că a reușit grație numai științei sale apreciate nepărtinitor de examinator. — Deși cele de mai sus au fost aduse la cunoștința studenților, totuși intervențiile continuă, ce-i drept mai rar de cât odinioară, dar continuă sub forme mai mult ori mai puțin deghizate. Astfel: Un preot, sub cuvânt că fiul său este timid, a rugat pe examinator, să țină seamă de această împrejurare. Examinatorul l-a întrebat: V-a spus fiul Dv., că m'am legat cu jurământ în fața studenților, ca să resping pe acei, pentru care se vor face intervenții, chiar dacă vor ști bine la examen? — Nu mi-a spus! — Foarte rău! Voi fi silit să resping pe fiul Dv. — Chiar dacă va ști foarte bine? — Da! N-am ce face, nu pot să-mi calc jurământul. Mă deslegați Dv. părinte de jurământul făcut? — Preotul n-a îndrăznit să spună, că-i dă deslegare, ci a declarat, că retrage pe fiul său de la examene. — Dar, nu în totdeauna examinătorii scapă atât de ușor de stăruitori și intervenenți! În zadar îi luăm la vale pe departe, atrăgându-le luarea aminte, că tot anul nu s'au interesat de loc de candidat, nu ne-a întrebat dacă vine regulat la cursuri și dacă ia parte la seminar și că numai în preajma examenului ne asigură, că e bun, foarte bun, dar e cam timid etc. În zadar spunem intervenienților prietini, că dacă am admite pe un nepregătit, ne-am compromite față de studenții, care asistă la examen și care, mai ales când sunt dintre cei respinși, ne controlează cu atenție și că, dacă ei ne sunt adevărați prieteni, ar trebui cel puțin să nu ne pretindă să ne compromitem. În zadar sunt toate! Intervenienții nu se lasă! Ne asigură, că stăruiesc, fără de știrea candidaților, că nimeni nu va

află nimic, că etc. etc. etc.! Deaceia, un profesor, ca să scape de intervenienți, li-a făgăduit, că se va purta frățește față de candidații recomandați; iar când era întrebat, că ce fel de purtare frățească e aceasta, că a respins pe cutare, ori cutare, el răspundea: În două rânduri am făcut parte din niște comisiuni, care examinau și pe un frate al meu și nu m'am împotrivit, ca acesta să fie respins, fiindcă n'a știut. Cu streinii nu m'am purtat altfel de cât cu fratele meu; deci m'am purtat frățește!—O dovadă vădită că intervențiile sunt de prisos, este următoarea întâmplare povestită de def. Alex. G. Negrescu, consilier la Curtea de Apel din București și inspector judecătoresc: Primind de la un cunoscut o scrisoare, ca să ascult pe tânărul ei aducător, l-am întrebat ce dorește și mi-a răspuns, că știe că sunt prietin încă de la Iași cu cutare profesor.—Ei, și ce are aface asta?—Mă prezint la examen la acel profesor și vă rog să puneți o vorbă bună pentru mine.—D-ta ai preparat bine toată materia?—Da!—Atunci?—Profesorul e foarte sever!—Bine, poți să te duci, știu eu, ce trebuie să fac.—Peste câtăva vreme tânărul revenind la mine, l-am întrebat: Iar ai venit D-le? Pentru ce ai venit?—Ca să vă mulțumesc, că profesorul mi-a dat bilă albă!—D-le, nici n'am văzut pe profesor, nici nu i-am vorbit și nici nu i-am scris în favoarea D-tale! Înțelegi D-ta?—Iată un candidat, care, deși bine pregătit, rămăsese convins, că obținuse nota cea mai mare grație intervenției, iar nu științei!—Dar, cât de puțini sunt aceia care, rugați ca să intervină, pășesc în acest chip?! Cei mai mulți primesc mulțumirile reușitului și nu-i spun nimic, numai și numai ca acesta să li rămână recunoscător!

II. Înainte de a sfârși vă mai dăm câteva povești:

Fiecare din Dv., în cariera sa, să lupte din toate puterile pentru triumful adevărului și al dreptății. — Când adevărul și dreptatea vor fi de partea sa, să nu cedeze majorității, să aibă curajul să facă părere deosebită, chiar dacă va rămâne singur. Și, fiindcă adevărul și dreptatea sfârșesc, mai curând, ori mai târziu, prin a birui, va avea atunci una din cele mai mari mulțumiri sufletești, iar până atunci părerea sa deosebită va fi cea mai alinătoare mângâiere pentru victima majorității!—Să nu credeți, că părerea unuia singur n'ar avea nici o putere: Un papă, primind știrea, că la un conciliu episcopal, afară de un singur episcop, toți ceilalți au votat pentru, a întrebat, cum îl chiamă pe acel episcop și, aflându-i numele,

a zis: Atunci să știți, că nu s'a făcut nimic!—Alt caz: De curând un Ministru de Justiție spunând unui magistrat, că nu-l înaintează, fiindcă are informații rele, acest magistrat i-a răspuns: Informații despre mine puteți lua din monografiile, pe care le-am publicat în cutare revistă, și, dacă le-ați fi cetit, atunci ați fi făcut o mai bună expunere de motive la cutare proiect de lege al d-v. A doua zi, Ministrul a trimis anume să-l caute și să-l cheme pe magistrat la minister, i-a mulțumit, că i-a atras luarea aminte asupra acelor monografii și l-a înaintat!

Știți, că acei dintre Dv., care vor îmbrățișa cariera de magistrat, trebuie să se poarte cu nepărtinire față de împričinați. — Dar, să mai știți, că veți săvârși o nedreptate revoltătoare, când veți respinge cererea dreaptă a unui împricinat, care vă este cunoscut mai deaproape, ori prieten, numai și numai ca să nu fiți bănuți de părtinire. În astfel de cazuri este mai bine, să nu luați parte la judecare.

Toți să vă feriți de vorbăria goală, să nu imitați pe acel orator, care: „Cu vechia-i cutezanță și fără de a roși“, „de multe, despre toate, despre nimic vorbi!“.

Și să vă mai feriți și de cei răi. Să știți „că cei răi“, „când au puterea-n mână, devin lesne călăi“, „că pentru ei onoare, credință, jurământ“ „sunt ca nisipul, care se pulberă de vânt!“

III. Ca să sfârșim, nu ne a rămas decât să vă urăm din toată inima succes la examene și apoi să ajungeți juriști foarte străluciți, *clarissimi*, fie magistrați, fie avocați, fie profesori de drept, și să întreceți chiar pe dascălii Dv. — Fiți siguri, că dacă veți continua să fiți înflăcărați de focul sacru al științei Dreptului și să studiați statornic și conștiincios, urarea noastră se va îndeplini cu totul, iar succesele Dv. ne vor face și pe noi, ca și pe dascălii din vechime, să simțim una din bucuriile cele mai mari!

În admirabilele sale „*Figuri din antichitatea clasică*“ D-l I. M. Marinescu, Profesor la Universitatea din Iași, vorbind de copilandrul Persius, poetul satiric de mai târziu, spune: „Toți câți l-au cunoscut, se întrebau cu drept cuvânt: Ce va deveni oare acest provincial timid, dar mândru, care nu-și părăsea niciodată camera și studiă mereu la lumina soarelui și a uleului lămpii? Aceasta s'a văzut curând, când, în școala retorului Palaemo, micul cetățean al Volaterrae a declamat ca nimeni altul până atunci: Rostindu-și „discursul contra tiranilor“, frazele-i bubuiau

ca tunetul, iar din ochi-i fâșneau fulgerile unei mâinii adevărate. Publicul și școlarii rămăseseră uimiți; iar bătrânul dascăl, având ochii plini de lacrimile unei sincere admirații, n'a putut să-i grăiască de cât atâta „*Ave clarissime orator!*” și l-a sărutat pe amândoi obrajii“.

Dv. continuați să studiați cu ardoare, iar noi dascălii vom aștepta cu mare nerăbdare, dar plini de încredere, ca să vă zicem și noi: *Ave clarissimi jurisconsulti!*

S. G. LONGINESCU

Profesor la Universitatea din București

CURIERUL LUNEI IUNIE

VI

Prelungirea contractelor de închiriere. — Greva foamei. — Comemorările de la Iași: Matei Cantacuzino și Dimitrie Alexandrescu. — Înțelepciune. — Conferințele profesorului Georges Ripert

O nouă prelungire a contractelor de închiriere a dăruit-o chiriașilor, Sfântul Gheorghe din anul 1930.

Technica propriu zisă a legii promulgate este în afară de orice critică. Unul dintre membrii comisiunii cari au alcătuit-o, a ajuns să-și desăvârșească specialitatea în această materie, întrucât făurind și proiectele din anii precedenți, a studiat amănunțit modul cum s'a rezolvat problema după război în toate statele europene.

Sistemul general al legii, ni se pare însă foarte discutabil. Am arătat în diferite rânduri (vezi „Pandectele Române” 1924. I 57), că legile acestea cari prelungesc contractele de închiriere, nu ar trebui să dispună în mod principial, având în vedere numai situația chiriașilor, cari sunt împărțiți în diferite categorii.

Păreră noastră este ca fiecărui caz în parte, să i se dea o soluție specială, avându-se în vedere, în acelaș timp și cu importanța identică, trei elemente: 1) situația proprietarului; 2) cea a chiriașului și 3) starea casei care face obiectul contractului. Orice lege care ar neglija unul dintre aceste puncte de vedere poate fi nedreaptă, jignitoare chiar, și duce clădirile la ruină.

Ne explicăm. Pentru justificarea principiului prelungerii, s'a găsit ușor formula: „proprietatea este o funcție socială”, precum și art. 480 din c. civ. care o consacră în mod implicit, dând putere legii să determine limitele drepturilor proprietarului.

În perioada turbure de după război, statele participante la marele masacru au fost silite să ia anumite măsuri, pentru ca toți cetățenii lor să aibă un adăpost. Clădirile s'au ruinat între timp din lipsă de întreținere, altele noi s'au mai construit. Proprietarul fericit al uneia din casele rămase în stare de a fi locuite, trebuia considerat ca *abuzând de dreptul său de proprietate*, încazul când ar fi ținut goale came-

rile peste strictul necesar familiei sale în timp ce mulți alți concetățeni ai acestuia, dintre cari unii făcuseră războiul — urmau să rămâie pe drumuri. Rolul social al proprietății, impunea unora un mic sacrificiu, pentru absoluta necesitate a altora. Era un caz de forță majoră socială. De aici rechiziții forțate, chirii comprimate, prelungiri de contracte.

În ultimul timp însă, împrejurările s'au îmbunătățit, căci unele imobile au fost reparate, altele construite din nou, de unde se poate deduce că ar exista locuințe suficiente pentru toată lumea. Mai mult încă, nenumărate apartamente rămân fără chiriaș, astfel că justificarea unor legiuri excepționale nu mai poate fi aceeași din preajma războiului. Adevărul este însă următorul: Statul, din pricina numărului mare și mereu crescând al slujbașilor săi, nu este în măsură a-i putea plăti cât se cuvine pentru un trai omenesc. De aceea, la salariu se adaugă un drept de locuință în favoarea chiriașului-funcționar, contra voinței proprietarului și în dauna bunei păstrări a clădirii.

Chiriașul nu va vroi sau nu va putea repara casa altuia, iar acela — proprietarul — primind o chirie comprimată, nu va fi în măsură să o facă. Și chiar dacă va putea, nu va voi, cu speranța că numai astfel ar putea scăpa de chiriașul indezirabil. Rezultatul? Casa se va dărâma, încetul cu încetul, din lipsă de îngrijire.

În interesul conservării clădirilor, ar fi preferabil să se revie la normal. Dar pentru că deocamdată aceasta este o imposibilitate, *în unele cazuri*, socotim că acele cazuri și numai acele, ar trebui lăsate la aprecierea instanțelor judecătorești sau a unor comisiuni arbitrale anume create. Acestea, spre a decide, vor avea în vedere situația materială și socială, nu numai a chiriașului, dar și cea a proprietarului, precum și starea în care se găsește imobilul. Cu alte cuvinte, pe baza acestor elemente, se va hotărî pentru fiecare caz în parte, dacă trebuie prelungit contractul, în ce anume condiție de plată sau reparații și pe cât timp.

Să nu se răspundă cu teama de „*arbitrarul judecătoreșc*”, care este cu totul neînsemnat față de „*arbitrariul legal*” —; judecătorii vor greși poate în unele împrejurări, pe când legea este sigur nedreaptă într'o mulțime de cazuri. Și apoi, greșeala judecătorilor de fond va fi censurată de Inalta Curte de Casație, pe când cea pricinuită de lege nimic nu o poate tămădui.

Se vor creia astfel, cu sistemul pe care îl susținem diferite *standarduri*. Chiriașul va fi evacuat, sau numai i se va mări chiria, în raport cu starea lui materială și cu necesitățile de reparație ale clădirii. Unui proprietar sărac nu i se va impune un chiriaș cu venituri însemnate. Pentru chiriașii nevoiași, se vor rechiziționa locuințe în casele de speulă. Proprietarul, căruia i s'a mărit familia sau a cărui situație socială sau materială s'a îmbunătățit între timp, va fi primit a evacua parțial sau total pe chiriașul său.

În toate cazurile se va decide ce anume cotă din chirie, ar urmă să servească la întreținerea imobilului etc., etc.

Numai astfel, hotărându-se, cu înțelepciune, asupra fiecărui caz în parte, proprietatea va fi pusă în situație de a juca adevăratul ei rol social. Cu soluții generale însă, se pot face — și se fac desigur — cele mai strigătoare nedreptăți. Ori, o astfel de lege este lovită de un mare viciu originar: acela de a fi tocmai antisocială, pentru că permite obișnuirea unei categorii, de cetățeni în folosul altei categorii, prima devenind astfel privilegiată.

* * *

Greva foamei. — O pariziană, d-na Hanau, directoarea ziarului financiar „*La gazette du franc*”, fiind pusă sub urmărire pentru abuz de încredere și excocherie înaintea unuia dintre judecătorii de instrucție din Paris, este arestată preventiv. Ca un semn de protestare în contra deținerii sale și spre a forța mâna instanțelor de urmărire să o elibereze, numita a declarat greva foamei, neprimind să se alimenteze. Persistând un timp mai îndelungat în această hotărâre, starea sănătății i se agravase atât de mult încât a trebuit să fie transportată la spitalul Beaujon din Paris, unde s'a pus problema dacă trebuie să fie hrănită cu de-a sila? Medicul spitalului d. Achard, ezită la început, dar mai apoi, în înțelegere cu parchetul Senei, a administrat pacientei alimentarea forțată, întrebându-se sonda în acest scop, cu toate protestările deținutei.

Instrucția fiind terminată, tribunalul Senei a admis eliberarea provizorie pe cauție a prevenitei Hanau, însă după ce aceasta — sfătuită de avocatul ei — a renunțat la greva foamei. În jurnalul tribunalului se găsește și considerentul că întrucât prevenita a revenit asupra voinței de a nu se alimenta, înseamnă că nu mai înțelege să preseze în acest mod asupra hotărârii judecătorilor, cari se găsesc astfel în plină libertate de a decide, neinfluențați de vre-o împrejurare străină de cauză.

Asupra acestui considerent, care ni se pare foarte discutabil, vom reveni.

În urmă, doctorul Achard, ține o comunicare la Academia de medicină din Paris, (al cărei secretar general este), intitulată: „*Medicul în fața sinuciderii*”, discutând și generalizând chestiunea, dacă medicul trebuie sau nu să recurgă la violențe spre a salva un pacient care refuză îngrijirile medicale în scopul de a se sinucide?

Conferențiarul, explicând motivele de conștiință cari l-au făcut să alimenteze forțat pe d-na Hanau, a susținut că este o datorie de umanitate pentru cineva să păstreze viața unei persoane, chiar atunci când ea este hotărâtă să o piardă. După cum se taie funia unui spânzurat, sau se scoate din apă pe cineva care vroește să se înece, medicul mai ales este dator să apere viețile oamenilor.

Teza aceasta a obținut aprobarea majorității membrilor, dar în contra ei s'a ridicat celebrul chirurg Quénu, fostul președinte al Academiei de medicină, susținând că medicul nu trebuie să violenteze o persoană în toată mintea, care refuză îngrijirile sale și chiar hrana. Doctorul *Chauffard*, aprobat de d-rul Maurice de Fleury, a formulat părere intermediară, fiind de idee că numai bolnavii adevărați pot fi salvați cu forța, pe când el nu ar fi alimentat pe d-na Hanau care nu întrebuița acest procedeu decât pentru a influența asupra deciziei judecătorilor.

Desbaterile asupra chestiunii fiind amânate în continuare ele au fost reluate peste opt zile — la 15 Aprilie a. c., — când profesorul *Claude*, psihiatru, a spus că dacă bolnavii trebuie salvați de medici, aceștia nu-și pot lua răspunderea de a interveni în cazuri ca acela al d-nei Hanau, când numai judecătorii pot hotărâ dacă trebuie sau nu ca medicul să recurgă la alimentarea forțată. Doctorii Legendare și Souquet au susținut părerea medicului de la spitalul Beaujon, care în definitiv a triumfat în fața Academiei de medicină, cu nuanța însă observată pe profesorul Claude, că în caz de greva foamei unui deținut, ar fi bine ca *puterea judecătorească să nu se descarce de răspunderea sa asupra medicilor.* —

Omul este stăpân pe viața lui, cu care poate face ce vrea dacă nu jignește pe semenii săi sau societatea lor. Ori, sinuciderea efectuată pe ascuns nu poate fi evitată, așa că odată actul săvârșit, oricât ar fi el de anti-social, reprimarea lui nu mai este cu putință. Sinuciderea lentă, în văzul tuturor, jignește însă sentimentele de umanitate aceluia cari asistă și cari deci pot interveni pentru a pune capăt gesturilor publice la cari se dedă cel disperat.

Întrebuițăm expresiunea „*pot*”, pentru că intervenția cuiva în aceste împrejurări este numai facultativă, — fie el simplu particular sau chiar și medic, — lăsată deci numai la hotărârea conștiinței noastre. Nimeni nu-ți va putea imputa că ai tăiat funia unui spânzurat sau scos din apă pe cineva care s'a aruncat spre a se îneca. Mai mult încă, vedem că morala curentă va imputa cuiva faptul că putând salva de la moarte un asemenea disperat, nu a făcut-o.

Această morală ține însă mai mult de sensibilitate decât de etica propriu zisă. La dreptul vorbind, există sinucideri cari sunt concluzia logică și singura onorabilă a vieții unui individ și împiedicarea lor nu este o faptă bună pentru dânsul. În aceste cazuri noi vom opri pe cineva de la moarte, pentru că văzând cum și-o dă ne pricinuește o atingere a sensibilității noastre, nu deci pentru milă de viața lui sbuciumată și chinuită, care nu ar putea găsi altă alinare decât în neant. Un bolnav, însă, care într'un acces de nebunie vrea să-și puie capăt vieții, trebuie desigur apărat contra gesturilor sale inconștiente.

Cum vedem, problema este destul de delicată, mai ales că nu poți cunoaște motivele cari împing pe ci-

neva să ia o astfel de hotărâre funestă. Dar dacă le-am cunoaște, suntem noi oare în măsură să le apreciem temeinicia ?

Cum vedem, problema este foarte delicată.

Din punctul de vedere juridic, care ne interesează, socotim că este surprinzător argumentul tribunalului Senei, care eliberând pe d-na Hanau, constată că deținuta a încetat greva foamei și astfel numita nu mai încearcă să exercite vre-o presiune asupra hotărârei judecătorilor.

Urmează deci, că dacă d-na Hanau ar fi continuat greva foamei, judecătorii nu i-ar fi admis eliberarea, ceia ce nu este tocmai echitabil.

Căci arestarea preventivă nu poate fi motivată decât de trei considerente: 1) necesitatea indispensabilă a instrucției; 2) ordinea publică și 3) teama de dispariție a preveniului.

Este indiferent dacă preveniul se găsește în bună sau rea dispoziție dacă mănâncă sau nu din pricină că se află deținut, dacă încearcă să facă intervenții laterale, spre a obține libertatea.

Iată pentru ce socotim că tribunalul nu trebuia să se preocupe de chestiune și că, după cum faptul că d-na Hanau a încetat de a se alimenta, nu a avut nici o influență asupra judecătorilor săi, tot astfel și împrejurarea că ea și-a reluat pofta de mâncare nu ar avea ce căuta în decizia lor. În tot cazul magistrații nu trebuiau să o spue.

Aceasta cu atât mai mult, cu cât din reportagiile ziarelor, s'ar părea că d-na Hanau a renunțat la greva foamei numai în urma unei convorbiri avute cu avocatul său, care la rândul lui primise oarecare asigurări din partea forurilor competente.

Înainte acestor asigurări, același apărător mai sfătuisese și alte dăți pe clienta lui să renunțe la post, dar nu izbutise să o convingă. După ce a convins-o însă, la câteva zile, d-na Hanau a fost pusă în libertate.

Nu putem oare zice că s'a sfârșit comedia?

* * *

Intr'una din zilele de Paști, conferința avocaților stagiați la Curtea de apel din Paris, a luat în discuție chestiunea alimentării forțate, cerând membrilor ei să decidă dacă medicul care o practică, comite delictul de violență asupra unei persoane, prevăzut și pedepsit de art. 309 din codul penal francez?

Trei oratori au îmbrățișat teza afirmativă, iar alți trei cea negativă.

Apoi punându-se la vot, decanul *Fernand Payen*, a proclamat în mod solemn rezultatul, în sensul că medicul care alimentează forțat, nu poate fi urmărit înaintea tribunalului corecțional, pentru că ar fi săvârșit vre-un delict asupra pacientului pe care îl salvează astfel dela moarte.

* * *

Comemorarea regretaților profesori *Dim. Alexandresco* și *Matei Cantacuzino* a avut loc la Iași.

Profesori universitari, magistrați, avocați, au ridicat în slavă memoria ilustrilor jurisconșulți, împreunați la pioasa solemnitate de aducere aminte.

În intenția inițiatorului, decanul Facultății de drept, d. *Dragomirescu*, se vădesc puternice sentimente de recunoștință pentru mării dispăruți. Gestul merită toată lauda.

Dar o comemorare implică necesitatea unei amintiri, despre o persoană pe care dacă nu ai uitat-o, ești cel puțin pe cale de a nu-ți mai aduce aminte de dânsa.

Aceasta nu este însă cazul cu cei doi mari profesori, ale căror chipuri cioplite în bronz de către artiști moldoveni, servesc de icoane în templul închinat justiției la Iași. Noi, cei cari trăim și oficiem zilnic acolo, simțim cum sufletele lor plutesc lin în atmosfera celui mai curat ideal.

Amândoi, *Dimitrie Alexandresco* și *Matei Cantacuzino* sunt comemorați în fiecare zi. Dacă vorbele lor nu mai răsună, gândirea lor a rămas așternută pe hârtie. Avocatul nu mai există, dar profesorul trăește.

Numele lor este repetat cu respect la bară în pledoarie și cu autoritatea distinctă, în deliberările camerilor de consiliu.

De pe soclurile de marmoră, ei privesc mulțimea dornică de dreptate cu iertătoare bunăvoință. Cugătarea lor călăuzește pașii magistraților și avocaților.

Noi trecem pe lângă dânsii cu cea mai respectuoasă emoție și îi socotim mai vii decât mulți dintre acei cari se mișcă printre noi, și îndeplinesc încă toate funcțiile fiziologice. Pentru câți dintre cei în viață nu ar fi într'adevăr nevoie de o serbare comemorativă spre a ne aduce aminte de dânsii ! Cine a uitat însă pe *Dimitrie Alexandresco* și *Matei Cantacuzino* !

Primul doarme somnul de totdeauna, cu capul răzimat pe paginile acestei reviste, care i-a fost atât de dragă și o împodobeă cu savanta lui gândire, îmbrăcată cu vorbe pline de duh. El a cerut și i s'a pus drept pernă în cosciug, colecția *Curierului Judiciar*. Părintele venerabil al acestei reviste, a executat singur și cu mâinele lui ultima dorință a ilustrului său colaborator.

Cât despre Conul *Matei*, de câte ori trec pe lângă înfățișarea pe care sculptorul *Hette* a dat-o figurei sale, îmi reamintesc ziua în care avocați și magistrați, împinși de aceiași dragoste recunoșcătoare față de maestru, într'un moment de explicabilă indignare pentru nedreptatea ce i se făcea au mers în corpore la căsuța umbră de mari copaci din dealul *Copoului*. Era din partea noastră a tuturor, o protestare pentru ușurința acelor cari au primit demisia din învățământul universitar, — dată ca o protestare, într'un moment de enervare — a celui mai conștiincios și talentat dintre profesori.

S'au schimbat cu acest prilej cuvinte de caldă afecțiune.

Ochii tuturor erau umezi, iar din acei atât de pătrunzători ai lui *Conul Matei*, curgeau lacrimi...

I-am dat cea mai potrivită satisfacție.

Era oare nevoie de o solemnitate, cu discursuri, flori și cortegii ca să ne aducem aminte de Dimitrie Alexandresco și Matei Cantacuzino?

Desigur că nu, cel puțin până în prezent.

* * *

Înțelepciune. — Unele ziare cotidiene au anunțat că Inalta Curte de Casație și-ar fi dat avizul că judecătorii cari au primit să intre în comisiile de revizuire, nu mai fac parte din magistratură. Această, cu prilejul întrebării ce i s'a pus asupra rangului pe care trebuie să-l ocupe membrii acestei comisii la solemnități, unde se știe că magistrații au precedenza.

Informațiile acestea nu sunt tocmai exacte, cel puțin în forma în care s'au publicat.

Inalta Curte nu putea să se pronunțe astfel anticipat, asupra unei probleme care — desigur — îi va fi pusă într-o zi, când va avea să judece apelurile în contencios ale foștilor magistrați cari au părăsit cariera, atrași de mirajul avansării și al unei diurne compensatorii.

În înțelepciunea ei, Inalta Curte de Casație însă, care mai de mult dăduse cumintele aviz că ar fi bine ca magistrații să fie feriți de atribuțiile funcțiilor administrative, de astădată a răspuns că „*nu intră în căderea ei de a-și da avizul în această privință, întrucât zisele comitete, indiferent de compunerea lor, sunt, după Legea de organizarea administrațiunii locale din August 1929, instituțiuni administrative și, ca atare, ele nu fac parte din organele puterii judecătorești, pentru ca Inalta Curte să-și poată da avizul asupra rangului și locului ce s'ar cuveni reprezentanților ei*”.

Sau, cum s'ar zice în limba lui Racine:

„*A bon entendeur salut*”.

* * *

Conferințele d-lui Georges Ripert, profesor de drept civil la facultatea din Paris, colaboratorul și continuatorul operei d-lui Marcel Planiol, au fost o adevărată sărbătoare pentru lumea juridică din centrele noastre universitare.

Bogăția ideilor, ușurința genială de exprimare, timbrul plăcut, fac din acest conferențiar, unul dintre cei mai celebri profesori din lumea întreagă.

De aceia la prelegerile lui au asistat cel mai numeros și ales auditoriu, care a făcut maestrului entuziaste ovații.

„*Arta de a nu plăti datorile*”, conferință de vulgarizare tocmai a ideilor contrare titlului; „*ordinea publică în convenții*”, tratată ca un curs de doctorat pentru specialiști; „*responsabilitatea pentru faptul omului și acea pentru faptul lucrului*”, subiect de licență, pentru începători și în sfârșit „*romantismul juridic*”, materie aleasă din filosofia dreptului, au fost rând pe rând tratate de pe catedrele facultăților noastre de drept.

La Iași, după sfârșitul celei de a patra conferință, d. Ripert și-a luat rămas bun dela asistenți, în termenii cei mai mișcători. D-sa a reamintit marea prietenie și afecțiunea reciprocă ce leagă Franța de România; că, în țara noastră fiind, d-sa are impresia de a se găsi în propria-i patrie, ceia ce se explică desigur prin comuna origină latină, datorită căreia spiritul juridic al Românilor este la aceeași înălțime de dezvoltare ca și acele al Francezilor. La examenele Facultății de drept din Paris, oridecâteori vin la rând serii de candidați cari nu răspund satisfăcător se găsește câte un mic grup de studenți români cari să salveze onoarea colegilor.

Exprimând sincera emoție pe care sufletul său de *provensal* a simțit-o în fața statutei lui Vasile Alexandri, care cânta *ginta latină* în celebre și nemuritoare versuri, premiate la concursul „felibrilor din Montpellier”), conferențiarul a recitat poezia lui Frederic Mistral, în care poetul exprimă idealul de a vedea unite toate popoarele de rasă latină, în acelaș gând de dreptate și bunătate, împrăștiind în lumea întreagă calde raze de civilizație.

La un moment dat, atât a fost de mare emoția provocată de avântul sincer al conferențiarului, încât ochii lui ca și acei ai celor de față erau umezi. Cuvintele lui nu mai erau vorbe, ci cântec care te înalță blând în sferile curate ale idealului. Chiar și cei mai sceptici dintre asistenți nu-și puteau ascunde senzațiile...

Când oratorul a sfârșit, ultimele lui note au fost acoperite de manifestarea zgomotoasă a entuziasmului întregii săli. Dominând însă ropotul de aplauze, s'a auzit o voce puternică din public:

„*Vive la France!*”.

La auzul acestor vorbe o lumină a strălucit pe fața conferențiarului, care s'a înclinat profund.

Prin gestul acesta, el dovedea că primise cea mai potrivită satisfacție.

EUGEN PETIT

Consilier la Curtea de Apel din Iași

CONCORDATUL PREVENTIV calculul cotei 3/4

Art. 16. — „In ziua fixată pentru întrunirea creditorilor. Judecătorul Delegat asistat de Grefier, prezidează adunarea, la verificarea creanțelor, după care supune votului adunării propunerea de concordat”.

„Creditorii se vor înfățișa în persoană sau printr'un reprezentant cu procură specială care poate fi dată și sub semnătură privată pe scrisoarea prin care creditorul a fost înconștiințat”.

*) Place du Palais la Montpellier, se află ridicat monumentul cu acest prilej Gintei Latine, pe soclul căruia sunt sculptate versurile lui Vasile Alexandri. Scriitorul acestor rânduri, care a locuit în acel oraș cu ferestrele în spre grădinița în care este monumentul, avea plăcerea să-l vadă de mai multe ori pe zi.

Examinând cu atențiune această dispoziție de text în ordinea ideilor ce exprimă, rezultă următoarele :

„Ziua fixată pentru întrunirea creditorilor” deci o idee ce sintetizează ființa unei grupări de creditori ; apoi, „Judecătorul delegat, asistat de Grefier, prezidează adunarea” ceiace înseamnă că întrunirea creditorilor sau adunarea lor, constituie o grupare fizică care este pusă sub directiva unui Președinte care este judele-delegat.

Aceste dispozițiuni traduc o întrunire materializată, și concretă, nici într'un caz o adunare abstractă, fictivă, căci în acest caz Judele-delegat nu va avea de prezidat neantul.

Odată creditorii întruniți și prezidați, Judele-Delegat „procede la verificarea creanțelor”; pentru ca Judele-Delegat să poată verifica creanța, al II sub art. 16 impune ca creditorul să fie prezent personal sau prin procurator, deci să ceară validarea creanței înfățișându-l pentru a fi admisă de creditorii prezenți în adunare, de comerciant și aprobată de Judele-Delegat.

Din art. 17 al III rezultă că: „Comerciantul va da lămuririle cerute de Judecător, el va putea contesta creanțele și combate afirmațiunile creditorilor”, de unde, înseamnă că Judele-Delegat are de judecat verificarea creanțelor în prezența părților, creditorii prezenți în adunare, și comerciantul concordatar, căci comerciantul are dreptul să conteste creanțele și să combată afirmațiunile creditorilor prezenți.

S'ar putea susține că Judele-Delegat trebuie să verifice toate creanțele și a creditorilor trecuți în listă de comerciantul concordatar și care creditorii nu sunt prezenți în adunare, această susținere ar constitui o violare la disp. art. 16 al II, în care se spune că creditorii trebuie să fie prezenți în adunare, și apoi, s'ar viola dreptul ce fiecare creditor prezent în adunare are, conform art. 17 al II de a examina titlul creanței trecute în lista creditorilor, iar pentru aceasta titlul original, trebuie să fie înfățișat și validat contradictor cu toți creditorii prezenți, pentru ca creditorul să fie primit în discuția cererei de concordat.

Dar, în cazul când creditorul deși trecut în listă, prin lipsa sa la adunare nedovăduind celorlalți creditorii prezenți cu creanța originală exactitatea înregistrării făcută de comerciant, atunci el nu poate fi luat în seamă, dat fiind că înregistrarea făcută de comerciant poate fi opozabilă creditorului respectiv, și nu tuturor creditorilor.

Tocmai din acest spirit se impune verificarea creanțelor, într'cât verificarea făcută în adunare, confirmă pentru creditorii dreptul de a discuta cererea de concordat.

Că acest raționament este cel mai exact, adică că în ziua de întrunirea creditorilor se confirmă calitatea de creditor prin verificarea creanțelor și deci, dreptul de participare la vot, rezultă din însăși art. 16 al III care explică, că, cei ce se pretind creditori și care nefigurând în lista depusă de comerciant, nu au fost chemați la adunarea creditorilor, se vor putea prezenta și cere valorificarea creanței lor la ziua fixată pentru adunare”.

De unde, se deduce că cel ce figurează pe lista creditorilor se cheamă special potrivit art. 10, iar în interesul creditorilor necunoscuți se face chemarea lor pe calea publicității în Monitorul Oficial, Camera de Comerț, etc, conform art. 9 din lege, în scopul ca adu-

narea creditorilor să poată fi efectiv realizată, ca toți creditorii să cunoască și să recunoască titlurile creanțelor lor față de comerciantul concordatar verificându-li-se și calitatea și creanța de către Judele-Delegat.

După ce verificarea s'a terminat art. 16 arată că se „supune votului adunării propunerea de concordat; prin urmare, cine are dreptul de a vota cererea de concordat” ?

Toți creditorii prezenți în adunare și care au valorificat calitatea de creditor și validat quantumul creanței lor.

Creditorii ce nu au răspuns la chemarea făcută lor prin scrisoare recomandată cum și pe calea publicității, neparticipând la adunare, nu pot avea calitatea de creditori regulați cu creanțe opozabile. creditorilor prezenți în adunare: ei nu pot fi înnumărați printre cei prezenți, lipsa lor materială fiind o realitate, iar sumele cu care ei sunt trecuți de comerciantul concordatar, nefiind opozabile creditorilor prezenți, și recunoscuți, nu pot intra în calculul sumelor verificate.

Este foarte adevărat că art. 19 prevede: „Deciziunile asupra concordatului se vor lua prin votul creditorilor, reprezentând 3/4 din totalul creanțelor neprivilegiate și negarantate cu ipotecă sau gaj. însă, această dispoziție nu exprimă decât rezultatul adunării creditorilor recunoscuți și verificați, reglementând ca votarea concordatului să fie cu o majoritate de 3/4 din totalul creanțelor chirografare recunoscute și validate în acest fel în adunarea creditorilor.

Art. 19 de mai sus nu constituie decât urmarea firească a disp. dela art. 16, 17 și 18 în care se impune o întrunire de creditori, o verificare de creanțe reală și opozabilă, și o deliberațiune asupra cererei de concordat dându-se greutate votului în raport cu suma ce reprezintă însăși adunarea constituită, altfel nu ar fi fost rațiunea verificării creanțelor în primul loc.

De altfel, este o analogie perfectă cu sistemul preconizat de dispozițiunile codului de comerț în materie de faliment; și anume: comerciantul falit depune bilanțul și lista de creditori, judele Sindic verifică creanțele numai cele înscrise, cu alte cuvinte acele creanțe invocate și depuse de însăși creditori prin netiție înscrisă până în ziua de verificare cu mențiunea că sunt adevărate și reale. vezi art. 770 cod. com. la ziua de verificare se confruntă titlurile prezentate de creditori cu acele falitului și contradictor cu cei interesați se admite sau respinge creanța; vezi art. 772 cod. com.

Apoi, în caz de concordat postfalimentar, art. 848 cod. com. cere votul a 3/4 din totalul creanțelor verificate.

Deci, este o complectă asemănare, cu disp. concordatului preventiv, cu deosebire că în această materie, potrivit art. 16 în ziua de întrunirea creditorilor, se prezintă și se verifică creanțele dovedite cu adevărate și reale și tot în aceeași zi se votează concordatul, dându-se deciziunea.

Deoarece art. 19 nu precizează prin cuvintele „Totalul creanțelor” despre care creanță este vorba, însă întrucât aceste cuvinte se referă la votul creditorilor care impune o deciziune, nu poate fi nici o îndoială, că cuvintele „totalul creanțelor” nu se specifică de cât acele ce compun adunarea creditorilor.

În spiritul acestei teorii ce se degajează în mod

plastic din argumentele de text, ne ajută cu succes expunerea de motive ce însoțește legea, și care în manualul Stelian Ionescu se află tratând asupra cotei de 3/4 din totalul creanțelor verificate la pag. 174 jos, urmare pagina 175 și 176.

Se mai discută de unii ce se face, cu creditorii lipsă la adunarea creditorilor și votarea concordatului? Cum trebuie socotiți? unii opiniază că prin neprezentare sunt contra; alții că sunt pentru; iar alții, că nu sunt nici contra, nici pentru.

În primul loc, creditorul lipsă la ziua adunării creditorilor nu poate să-și dea nici o opinie, pe temeiul că nu și-a valorificat calitatea de creditor, contradictor cu toate părțile interesate, după cum s'a expus mai sus, adică nu-și are verificată creanța.

Apoi, dacă a fost lipsă dela adunare nu și-a putut forma nici o convingere de mersul operațiunilor în concordat despre care judele-delegat este obligat conform art. 17 să dea raportul său, cum și de opiniunile și luminele ce adunarea creditorilor poate aduce în soluționarea cererii de concordat; astfel că creditorul lipsă, nu poate fi considerat nici într'un caz, contra.

Credem că nu poate fi considerat nici pentru în cea de a doua ipoteză; însă mai degrabă trebuie interpretat a fi pentru, dat fiind că prin nevoia de a participa la adunarea creditorilor se subînțelege că se va supune votului celor prezenți; ori prin faptul neprezentării se mai poate interpreta ca vot, pentru și nu contra, întrucât, acolo unde este o îndoială, de principiu este să se interpreteze în favoarea celui ce se obligă, deci pentru concordat.

Dar, opiniunea cea mai înțeleaptă este cea de a treia, adică creditorul lipsă nu poate fi considerat nici contra, nici pentru; cauza acestei soluțiuni rezidă în faptele că nu și-a valorificat creanța, deci calitatea de creditor, nu a participat în adunare, spre a se exprima și în fine cu toată diligența luată de Organele prevăzute de legea concordatului preventiv spre a se înfățișa toți creditorii, este un avertisment, căci nu va fi luat în seamă creditorul ce nu pune interes în propria sa cauză.

Acestea sunt vederile noastre în privința calculului cotei de 3/4 pentru votarea unei cereri de concordat preventiv.

VASILE D. ȘTEFĂNESCU,
Avocat, Bârlad.

Vremuri noi...

Primul carnet nou de reducere pe C. F. R. l'am văzut eri. Frumos, conținând un număr impresionant de foi, avea imprimat vizibil pe scoarță cuvintele „Clasa 2” și aparținea unui magistrat. Iată-ne puși în rândul plutonierilor reangajați, a grefierilor și a agenților sanitari. Vom călători în clasa II în timp ce simpli șefi de cabinet, atunci când nu călătoresc în vagoane speciale, ocupă cel puțin un loc într'un compartiment de întâia.

În alte vremuri, atunci când un magistrat obținea o audiență la ministru era știut că trebuia să se prezinte în jachetă. Aceasta nu pentru că ministrul nu era democrat ci fiindcă magistratul fi-

ind cineva, el trebuia să se poarte conform rangului său social.

Azi părerile s'au schimbat...

Că acest lucru e adevărat o dovedește următoarea istorioară recentă.

Puțin înaintea unor alegeri, prefectul unui județ, convoacă notarii plășei respective pentru a le da ordine în privința alegerilor. Sosește prefectul, vorbește cu notarii și apoi trimete la judecătoria un om ca să cheme și pe judecător la primărie. Bineînțeles judecătorul comunică trimisului că csteaptă pe prefect în cabinetul său. Prefectul nu înțelege și trimete din nou să cheme pe judecător. De astă dată acesta refuză categoric să fie tratat la fel cu notarii comunali, comunicând trimisului că dacă prefectul are a-i spune ceva să poftască la judecătoria.

Povestirea are și epilog: după reclamațiunea prefectului, judecătorul este anchetat pentru... „sabotaj“!!

Vremuri noi...

AL. KOSTACHI

Judecător

CURTEA DE APEL DIN BUCUREȘTI SECȚIA IV

Audiența dela 3 Aprilie 1930

Președinția D-lui A. LERESCU, Consilier

Honoriu Bănescu cu Ministerul Domeniilor

Deciziunea No. 188

Acțiune în Contencios. Funcționar onorific destituit. Dacă are acțiune în contencios.

1. Funcționarii nestabili, destituiți, cari, prin acțiunea în contencios nu cer reintegrarea, ci repararea unui drept decât dreptul asupra funcțiunii, pe care nu-l au decât funcționarii stabili, au acțiune în contencios, această acțiune fiind recunoscută, prin art. 1 din legea contenciosului, oricui și pentru orice drepturi.

2. Din moment ce legea Contenciosului nu definește drepturile pe cari înțelege să le apere de abuzul puterii administrative, și odată ce, pentru determinarea acestor drepturi, întrebuițează formula cea mai generală posibilă, „oricine se pretinde vătămat în drepturile sale“, urmează că prin drepturi, în sensul legii contenciosului, se înțelege nu numai drepturile patrimoniale, în sensul strict al cuvântului, ci și simplele interese, posibilități sau facultăți recunoscute și garantate de legi, cari, în accepțiunea mai largă a cuvântului — primită, în lipsă de precizare, și de legea contenciosului — sunt tot drepturi.

Curtea,

Asupra acțiunii în contencios administrativ, intentată de Honoriu Bănescu, avocat din Pitești, cu petiția înregistrată la No. 12019 din 1929 în contra Ministerului de Domenii și a lui Armand Călinescu, din Pitești, Bulev. Elisabeta Doamna No. 38.

Având în vedere că prin această acțiune reclamantul cere a se anula deciziunea No. 95508 din 1929, prin care a fost destituit din funcțiunea de Inspector de vânatoare al regiunii II Pitești, și a fi obligat pârâtul Armand Călinescu, acel care, în calitate de secretar general al Ministerului de Domenii a semnat decizia de destituire, să-i plătească, cu titlu de despăgubire, suma de 50.000 lei pentru daunele, de ordin moral și material, cauzate prin acea decizie.

Având în vedere deciziunea în chestiune din care se constată că reclamantul a fost destituit din funcțiunea de Inspector regional de vânatoare, pentru faptul că, la 30 Noembrie 1928, a uzat de carnetul de călătorie cu reducere pe căile ferate, deși acest carnet fusese anulat de Ministerul de Comunicații, din Septembrie 1928, și cu toate că lucrul acesta îi fusese adus la cunoștință de Ministerul de Domenii, încă dela 22 Octombrie 1928, cu adresa No. 85.105.

Având în vedere că reclamantul cere anularea acestei decizii, întemeindu-se pe motivul că faptele pe cari se bazează sunt inexistente și că a fost dată fără avizul Comisiunii de disciplină, deci cu călcarea art. 52, 53 și 54 din legea pentru statutul funcționarilor.

Considerând că pârâtii obiectează că acțiunea e inadmisibilă, întâi pentru că reclamantul, având o atribuțiune onorifică, revocabilă ad nutum, nu are un drept asupra funcțiunii din care a fost scos, ca să invoace în apărare legea contenciosului; al doilea, fiindcă, nefiind retribuit, nu e funcționar și nu poate dar să-și bazeze acțiunea pe dispozițiunile art. 52, 53 și 54 din Statut, aplicabile numai funcționarilor.

Având în vedere, în ce privește această excepțiune, că legea Contenciosului administrativ, prin art. 1, prevede că *oricine* se pretinde vătămat în drepturile sale, printr'un act administrativ de autoritate, făcut cu călcarea legilor și regulamentelor, poate face acțiune în contencios, pentru recunoașterea acelor drepturi.

Că, din moment ce legea în chestiune, prin această dispoziție, întrebuințează termenul generic de *oricine*, și nu face nici o distincție în privința persoanelor cari, în baza suszisei dispozițiuni, pot să uzeze de calea acțiunii în contencios, urmează că de această cale poate să se folosească orice persoană, fie că e funcționar — stabil ori nestabil — fie că nu e; destul numai că acea persoană să pretindă, și să dovedească în același timp, așa cum spune legea, că a fost vătămată într'un drept al său, printr'un act administrativ de autoritate, făcut cu călcarea legilor și a regulamentelor.

Că, din art. 8 din legea contenciosului nu se poate trage concluzia că funcționarii nestabili, mutați înlocuiți sau puși la retragere, n'au în nici un caz, acțiune în contencios;

Că, dat fiind că suszisul articol se ocupă numai de acțiunea în reintegrare a funcționarilor mutați, înlocuiți sau puși la retragere, în mod ilegal, și că această acțiune numai funcționarilor inamovibili sau stabili, singura concluziune care se poate trage din acest articol, în privința funcționarilor nestabili, mutați, înlocuiți sau puși în retragere, e că acești funcționari n'au acțiune în contencios pentru reintegrarea în funcțiunea din care au fost mutați, înlocuiți sau puși la retragere, lucru de altminteri perfect explicabil, fiindcă în acțiunea de reintegrare a funcționarului mutat, înlocuit ori pus la retragere în contra legii, dreptul care se pretinde vătămat, e dreptul asupra funcțiunii, drept pe care funcționarii nestabili nu-l au, statutul neconferindu-l decât celor stabili ori inamovibili; ori, aceasta înseamnă că funcționarii nestabili, mutați, înlocuiți ori puși la retragere, au acțiune în contencios în cazul când, nu cer reintegrarea, ci se pretind vătămați în vreun alt drept al lor, acțiunea în acest caz fiindu-le recunoscută prin art. 1, care, prin redacția lui larg cuprinzătoare, apără de arbitrarul autorității administrative, *pe oricine și orice drepturi*.

Că deci, reclamantul, funcționar onorific, ori cum ar fi considerat, din moment ce nu cere reintegrarea, are acțiune

în contencios, dovedind firește, dreptul — altul decât dreptul asupra funcțiunii — în care a fost vătămat; actul administrativ de autoritate care i-a cauzat vătămarea în acel drept, și ilegalitatea acestui act.

Având în vedere că reclamantul arată că dreptul în care a fost vătămat prin destituire, e dreptul eventual ce-l are de a mai ocupa funcțiuni publice, așa cum a ocupat și până acum.

Considerând că legea Contenciosului nedefinind drepturile pe care înțelege să le apere de abuzul Puterii Administrative, și întrebuințând pentru determinarea acestor drepturi, formula cea mai generală posibilă, „*oricine se pretinde vătămat în drepturile sale*“, înseamnă că prin *drepturi*, în sensul legii Contenciosului, se înțelege orice fel de drepturi; deci, nu numai drepturile patrimoniale în sensul strict al cuvântului, ci și simplele interese, posibilități sau facultăți, recunoscute și garantate de legi, cari, în accepțiunea mai largă a cuvântului — primită, în lipsă de precizare, și de legea contenciosului — sunt tot drepturi.

Că deci, legea Contenciosului apără de ilegalitățile administrației, și posibilitatea ce o are orice cetățean român de a ocupa funcțiuni publice, această posibilitate fiind recunoscută prin art. 8 din Constituție și fiind reglementată — după cazuri — de Statutul funcționarilor sau de alte legi speciale; ori, în atare situațiune, cum, după art. 56 din Statutul funcționarilor publici, funcționarul destituit nu mai poate ocupa niciodată o funcțiune publică, se înțelege că reclamantul e în drept să se plângă în contra deciziunii de destituire pe care o socotește ilegală, această decizie vătămându-l în posibilitatea de a mai ocupa funcțiuni publice, posibilitatea care fiind prevăzută și reglementată de legi, constituie un drept eventual pentru dânsul.

Având în vedere, în ce privește ilegalitatea suszisei decizii, că, prin registrul de intrare al Inspectoratului de vânatoare, Regiunea II-a Pitești, cu certificatul No. 14 din 1929 al Inspectoratului de vânatoare din județul Argeș, și cu certificatul Direcțiunii Generale a Poștelor, se face dovada că adresa No. 85105, din 22 Octombrie 1928, prin care Ministerul Domeniilor a comunicat Inspectoratului Regiunii a II-a Pitești, anularea carnetelor de călătorie cu reducere pe căile ferate, nu a fost primită la acest Inspectorat.

Că, deosebit de aceasta, cu circulara No. 11544 din 1929 a Direcțiunii Căilor ferate se stabilește că anularea carnetelor funcționarilor onorifici de vânatoare a fost adus la cunoștința organelor de cale ferată, în Februarie 1929.

Că deci, cu toate aceste acte se face dovada că reclamantul n'a cunoscut, la 30 Noembrie 1928, anularea carnetului său, și în atare situațiune se stabilește că faptul de a fi călătorit în acea zi cu un carnet pe care-l știa anulat, pentru care a fost pedepsit cu destituire, nu a existat.

Având în vedere că acest fapt neexistând, ilegalitatea deciziunii de destituire este evidentă, principiul — de elementară și eternă echitate — că pedeapsa nu poate fi aplicată decât acolo unde se constată vina și pentru lucruri făptuite, având valoarea unei regule de ordin legal.

Că prin urmare, stabilindu-se, și dreptul vătămat prin decizia de destituire, și ilegalitate acestei decizii, acțiunea reclamantului, în capătul de cerere privitor la anularea suszisei decizii, este întemeiată.

Având în vedere, în ce privește celalalt capăt de cerere privitor la daune, că după art. 6 și 14 lin legea Contenciosului, acțiunea pentru plata daunelor cauzate prin actul ilegal, poate fi îndreptată nu numai în contra administrațiunii respective, ci și împotriva funcționarului care a semnat actul.

Că, față de această dispozițiune, cum este necontestat că pârâtul Armand Călinescu e acela care, în calitate de Secretar General al Ministerului de Domenii, a semnat decizia de destituire găsită ilegală, cererea reclamantului de a fi obligat numitul pârât să repare bănește prejudiciul suferit din cauza acelei decizii, este justificată în drept.

Că, în ce privește existența acestui prejudiciu și cantumul despăgubirii, Curtea, ținând seama de profesiunea de avocat a reclamantului; având în vedere discreditul aruncat asupra persoanei numitului de decizia de destituire dată pe motiv de necinste și larg publicată; și luând în considerare și timpul pierdut de reclamant cu strângerea actelor necesare susținerii acțiunii, — găsește că prejudiciul, de ordin moral și material, a existat pentru reclamant, și apreciind, socotește că suma de Lei 20.000 reprezintă alături de anularea deciziei de destituire, o despăgubire bănească suficientă, pentru repararea acestui prejudiciu.

Că prin urmare cererea de daune a reclamantului este dovedită și în fapt.

Că astfel fiind, și capătul de cerere privitor la daune, din acțiunea reclamantului, este întemeiat, însă este întemeiat numai în parte, fiindcă n'a fost găsit justificat decât pentru suma de 20.000 Lei.

Având în vedere că față cu cele ce preced, acțiunea reclamantului este întemeiată în parte și cată a fi admisă în această măsură anulând ca ilegală, decizia de destituire, și obligând pe pârâțul Armand Călinescu să plătească reclamantului suma de Lei 20.000, cu titlu de daune.

Că, în ce privește cheltuelile de judecată cerute de reclamant, Curtea ținând socoteală de nota prezentată de acesta pe care a găsit-o justă, fixează aceste cheltueli la suma de 5.893 Lei.

Pentru aceste motive redactate de d-l Consilier Coman Negoescu admite în parte acțiunea.

(ss) *A. Lerescu, I. G. Petrescu, C. Pantelimon, C. Negoescu.*

N. B. — D-l Consilier Găntoiu a făcut opinie separată numai în ce privește cererea de daune, pe care a găsit-o neîntemeiată.

CURTEA DE APEL DIN BUCUREȘTI SECȚIA IV

Audiența de la 27 Noembrie 1929

Președinția D-lui N. RADOVICI, Președinte

Andrei Lenos cu Maria I. Petrescu fostă Ploeanu

Decizia civilă No. 595

Vânzare. Act autentic pentru tăere și exploatare de pădure. Clauze esențiale. Călcarea lor. Investire. Executare. Contestație. Suspendare. Pact comisoriu de gradul al treilea. Clauză de îngăduință în favoarea vânzătorului. Menține totdeauna în ființă pactul comisoriu. Notificarea din partea vânzătorului nenecesară. Clauze neesențiale. Preponderarea celor esențiale.

Când un act de vânzare prevede pactul comisoriu de gradul al treilea și vânzătorul îngăduie călcarea lui de către cumpărător, acest pact operează tot și totdeauna cu toată vigoarea, fără a mai fi nevoie de o notificare formală pentru prevalarea pe viitor de respectarea termenilor contractuali, dacă actul prevede și clauza formală de îngăduință în favoarea vânzătorului prin care cumpărătorul este continuu ținut atent că orice îngăduință în abaterea dela clauzele contractului nu constituie vreo renunțare la sancțiunea aceluia pact comisoriu.

Dacă contractul prevede printr-o dispoziție specială expresă că toate obligațiunile din el sunt considerate esențiale, pactul comisoriu de reziliere operează cu toate că actul prevede pentru una din obligațiuni și o altă sancțiune mai puțin riguroasă, întrucât voința părților s'a manifestat expres pentru clauzele esențiale.

Curtea,

Asupra apelului făcut de Andrei Lenos în contra sentinței civile No. 519 din 1929 a Tribunalului Ilfov Secția Notariat, prin care s'a respins contestația făcută de Andrei Lenos în contra investirei cu formula executorie a actului de vânzare autenticat la acel Tribunal la No. 35,254 din 1925 și a executării lui, cerută de D-na Maria I. Petrescu fostă Ploeanu.

Având în vedere susținerile părților și actele aflate la dosar, din care se constată că în 1925 a intervenit un contract prin care intimata Maria I. Petrescu vinde apelantului Andrei Lenos pentru tăiere și exploatarea trupului de pădure „Plopi” de pe moșia Plopii Slănitești jud. Teleorman, fixând termene de exploatare pe 5 ani, de la 1 Ianuarie 1926 — 31 Decembrie 1930, cu prețul de 1.400.000 lei și în natură câte 2 vagoane lemne anual predabile la domiciliul vânzătoarei în București, până la 1 August al fiecărui an (art. 11 din contract). Se mai stipulează obligațiunea pentru cumpărător ca până la 1 Aprilie al fiecărui an să exploateze și să scoată din parchetele respective tot materialul lemnos tăiat (art. 5). Părțile au mai stipulat că toate obligațiunile și clauzele contractului sunt condițiuni esențiale (art. 15) iar în caz de neîndeplinire a oricărei obligațiuni sancțiunea este rezilierea de plin drept a contractului, fără punere în întârziere, somațiune sau judecată și tot materialul lemnos tăiat și cel neexploatat aparține vânzătoarei (art. 18 și urm.).

La 21 August 1929 vânzătoarea Maria I. Petrescu, pretinzând că Andrei Lenos nu și-a îndeplinit obligațiunile contractuale de a-i predă la 1 August 1929 cele două vagoane de lemn și neridicând din parchetul IV până la 1 Aprilie 1929 lemnele tăiate și că deci a contravenit astfel art. 11 și 5 din contract, a cerut și a obținut investirea contractului cu formula executorie, precum și executarea, care însă a fost suspendată până la judecarea contestației introduse de Andrei Lenos.

Având în vedere că Andrei Lenos și-a întemeiat contestația pe următoarele 2 motive, pe care le invoacă și în susținerea apelului de față: 1) că intimata Maria I. Petrescu a renunțat la pactul comisoriu, de oarece în anul precedent 1928 a renunțat la beneficiul termenului, primind cele două vagoane de lemne după 1 Septembrie 1928 și 2) că a ridicat până la 1 Aprilie 1929 lemnele din parchetul IV în exploatarea aceluia an.

Asupra primului motiv de apel:

Având în vedere că apelantul a susținut că pactul comisoriu pentru nelivrarea la timp a celor 2 vagoane cu lemne nu mai poate opera cu vigoarea unui pact comisoriu de gradul al treilea, de oarece în anii anteriori a obținut îngăduința proprietarei să-i livreze lemnele și peste data de 1 August, și că astăzi intimata nu se mai poate prevala de exercițiul pactului comisoriu fără să fi notificat formal debitorului intențiunea sa că pe viitor voeste să se prevaleze de respectarea termenilor contractuali; că apoi apelantul a mai susținut că obligațiunea sa de a livra lemnele nu a fost socotită de părți ca având un caracter esențial care să pună în funcțiune pactul comisoriu, de oarece conform art. 11 din contract nepredarea lemnului creiază pentru proprietar un simplu drept de a-și procura lemnele din comerț în comptul apelantului și că din interpretarea art. 18 din contract rezultă că numai neplata ratelor din preț și netăierea arborilor în conformitate cu clauzele contractuale atrag apărarea pactului comisoriu.

Având în vedere că față de stipulațiunea din art. 18 al contractului că „cumpărătorul nu va putea beneficia de nici o îngăduință acordată în cursul executării contractului, nici ca renunțare tacită, nici ca achiesare și nici ca schimbare de termen. Susținerea apelantului Lenos că apelanta ar fi decăzută din beneficiul exercițiului pactului comisoriu, prevăzut prin același articol al contractului, este neîn-

temeiată de oarece părțile au prevăzut și cazul acesta al îngăduinței și nu i-a permis cumpărătorului să beneficieze de dânsul, menționând astfel în ființă pactul comisoriu și în această împrejurare de îngăduință, în favoarea vânzătoarei, fără a mai fi nevoie de o notificare formală pentru prevalarea pe viitor de respectarea termenilor contractului, apelantul fiind deșteptat la aceasta prin clauza formală din contract.

Având în vedere că potrivit art. 15 din contract, toate clauzele din contract sunt esențiale, astfel că și această susținere a apelantului că obligațiunea sa de a livra lemnele n'a fost socotită ca având un caracter esențial este nefondată, de oarece voința părților constatată prin menționatul articol a fost ca toate obligațiunile din contract să fie considerate ca esențiale, și dacă prin art. 11, după ce se stipulează obligațiunea pentru cumpărător de a predă vânzătoarei anual câte 2 vagoane lemne la domiciliul acesteia, se mai adaugă că nepredarea lemnelor la termen atrage dreptul pentru vânzătoare de a și le procură din comerț, în comptul cumpărătorului, aceasta nu înseamnă că intimata nu se mai poate prevală — dacă va voi — de pactul comisoriu, de înscrierea în partea finală a aceluiaș articol, a clauzei că dreptul de a cumpără lemnele din comerț îl are deosebit de aplicarea sancțiunii de la art. 18 din contract, care prevede, pactul comisoriu pentru neîndeplinirea oricăreia din clauzele din contract, iar nu numai pentru neplata ratelor și tăerea neglementară a arborilor, cum în mod nejustificat susține apelantul.

Că față de cele mai sus expuse, apelantul fiind în culpă, fiindcă nu și-a îndeplinit obligațiunea de a predă intimatei 2 vagoane cu lemne până la 1 August 1929, Cărtea constată că pactul comisoriu a operat și că contractul a fost reziliat de drept conform stipulațiunii din art. 18 din contract.

Că față de această constatare, devine inutil de a mai examina cel de al doilea motiv de reziliere al contractului dedus din faptul că apelantul n'a ridicat până la 1 Aprilie 1929 lemnele din parchetul IV din pădure, și în consecință rămâne fără interes și dovada cu matori cerută de apelant pentru a stabili că nu e în culpă pentru acest al doilea motiv al rezilierii contractului.

Că așa fiind apelul de față fiind nefondat cată a fi respins ca atare, — cu trei mii lei cheltueli de judecaăt apreciate de instanță.

Pentru aceste motive, Curtea respinge ca nefondat apelul etc.

(ss) N. Radovici, Tr. Orleanu, V. Bordeianu.

Grefier (ss) Căzănescu

TRIBUNALUL JUDEȚULUI VLAȘCA S. I-a

Audiența de la 13 Mai 1930

Președenția D-lui I. COȘOIU, Jude-Președinte
Sentința Penală No. 574

Deținere preventivă. Computarea ei. Art. 41 din Legea pentru organizarea penitenciarelor din 1929. Dacă computarea se poate cere pe cale de contestațiune. Soluțiune afirmativă.

Computarea deținerii preventive prevăzută de art. 41 din Legea pentru organizarea penitenciarelor fiind o măsură de ordine publică privind executarea pedepselor privative de libertate, poate fi cerută și aplicată și pe cale de contestațiune la executare. Instanța chemată să judece contestațiunea poate aprecia dacă scăderea timpului petrecut în prevențiune trebuie sau nu să fie admisă atunci când preventivul nu beneficiază de o scădere obligatorie.

Tribunalul,

Asupra cererii făcute de condamnatul Gh. Dobre zis Dode, ea, pe baza art. 40 și 41 din legea de organizare a penitenciarelor să i se socotească în pedeapsă timpul cât a stat în prevenție.

Având în vedere că numitul a fost condamnat prin sentința corecțională No. 544 din 6 Martie 1930, a acestui Tribunal, la un an de zile închisoare corecțională prin aplicarea art. 238 al. 1, 241, 250, 254 al. 1 și 63 al. 3 cod. penal.

Având în vedere că din certificatele de la dosar se constată că Gh. Dobre a stat în arestul preventiv local dela 5 Mai 1929 și până la pronunțarea sentinței, de când, renunțând la dreptul de apel, a început executarea pedepsei.

Că deci arestul preventiv a durat 10 luni, de la 5 Mai 1929, până la 6 Martie 1930.

Având în vedere că, potrivit legii din 30 Iulie 1929, pentru organizarea penitenciarelor și institutelor de prevenție, prin art. 40, deținuții preventivi nu sunt obligați să muncească, spre deosebire de cei condamnați.

Că art. 41 din aceeași lege, lasă la aprecierea instanțelor judecătorești dacă „timpul deținerii preventive urmează să fie socotit în durata pedepsei”, iar „în cazul când deținuții vor consimți să muncească, timpul deținerii preventive va fi socotit obligator în durata pedepsei”.

Având în vedere că din partea Minist. Public s'a ridicat în prealabil un fine de neprimire că cererea, pentru a putea fi luată în seamă, trebuie introdusă înainte ca instanța să fi pronunțat hotărârea de condamnare, posterior căreia ea este complect desezizată și nu mai are căderea să cerceteze cererile de natura celor arătate de art. 41 din legea penitenciarelor.

Considerând că ceea ce legiuitorul soluționează și dispune prin menționatul text, este o chestiune de executare a pedepsei, iar nu de pronunțare a ei, astfel cum rezultă din termeni expresi ai legii, care dă în căderea instanței să aprecieze dacă timpul deținerii preventive urmează a fi socotit în „durata” pedepsei, ceea ce presupune că întâi trebuie pronunțată pedeapsa și apoi aplicat art. 41.

Că existența unei deținerii preventive nu poate influența pedeapsa, rezultă evident și din logica lucrurilor, întrucât dacă pedeapsa faptului ar fi mai mică de cât timpul arestului preventiv, ar însemna să ajungem la concluzia absurdă, că tribunalul trebuie să pronunțe achitarea.

Că și în cazul când pedeapsa este mai mare decât durata arestului preventiv, încă Tribunalul trebuie să pronunțe pedeapsa în întregime și apoi să aplice art. 41, căci, ca și la grajiere neexecutarea pedepsei — în speță executarea ei anticipată — nu influențează pedeapsa, care rămâne cu toate caracterele ei și cu quantumul ei, important de plidă din punctul de vedere al recidivei.

Considerând că deși pentru majoritatea penalităților din cod, judecătorul are posibilitatea să aprecieze între un maximum și un minimum și chiar, prin aplicarea art. 60, să diminueze mult pedeapsa, totuși este prezumția absolută că pedeapsa astfel cum s'a pronunțat, după ce s'au apreciat toate circumstanțele faptului, este un echivalent al faptului comis, corespunde gradului de perversitate al infractorului, astfel că nu se poate susține că dacă Tribunalul ar fi cunoscut existența unei deținerii preventive în condițiunile art. 41, ar fi dat o pedeapsă mai aspră.

Considerând prin urmare, că pe de o parte art. 41 nu privește pedeapsa, ci executarea ei, iar de altă parte Tribunalul, nu poate păși la aplicarea art. 41, decât după ce a aplicat pedeapsa, rezultă că este indiferent dacă cererea s'a făcut înainte de judecarea fondului, sau după pronunțarea sentinței.

Că, în speță, condamnatul a prezentat Tribunalului cererea sa imediat după pronunțare, iar petiția făcută la 29 Aprilie

cuțiune sau o chestiune de *individualizarea represiunii*. În primul caz computarea se poate face și pe cale de contestațiune la executare, în al doilea caz numai deodată cu judecarea fondului.

Doctrina ca și jurisprudența au considerat întotdeauna că pot forma incidente de execuțiune numai acele prescripțiuni legale cari produc efecte automat „*ope legis*” (d. ex. : contopirea pedepselor în caz de cumul de infracțiuni, amnestia, lucru judecat, diminuarea pedepsei în caz de minoritate și altele), și dinpotrivă au refuzat aducerea pe cale de incidente la execuțiune tuturor dispozițiilor de legi a căror aplicare este lăsată la facultatea judecătorilor.

Criteriul cel mai lesnicios pentru a distinge prescripțiunile cari pot conduce la un incident de executare de cele cari nu au această aptitudine, este de a examina dacă prescripțiunea în discuțiune conferă celui interesat *un drept* sau dacă, dinpotrivă, acea prescripțiune conferă judecătorilor *o facultate*, iar celui interesat numai *o expectativă*.

Legea conferă inculpatului de mai multe ori condamnat dreptul de a nu fi supus de cât la o singură pedeapsă în condițiunile impuse de lege; legea dă dreptul condamnatului amnestiat de a fi scutit de executarea condamnățiunii; legea dă deasemeni dreptul celui ce a suferit odată pedeapsa pentru un fapt să nu mai fie din nou, supus altei pedepse pentru acelaș fapt; legea dă în fine dreptul minorului de a beneficia imperativ de o scădere de pedeapsă.

În toate aceste cazuri judecătorul nu poate pune nimic din aprecierea sa, el nu e chemat de cât să verifice dacă există mai multe condemnațiuni în condițiunile cerute pentru contopirea de pedepse, dacă faptul este amnestiat, dacă cel condamnat a mai suferit o pedeapsă pentru acelaș fapt, dacă minorul face dovada minorității, și odată aceste constatări făcute legea însăși impune consecințele cuvenite.

De aceia aceste cazuri pot forma oricând incidente de execuțiune, fiindcă societatea este interesată ca nimeni să nu execute o condamnățiune în alte condițiuni și altă măsură decât cea impusă de lege.

Dinpotrivă, prescripțiunile legii cari statornicesc facultatea pentru judecători de a primi sau nu o cauză care înlătură incidența represiunii, sau o scuză atenuantă, sau de a acorda ori nu circumstanțe atenuante, toate acestea după *intima lor convingere* și după chipul în care ei *au apreciat* că represiunea trebuie să intervină și să fie individualizată, nu pot niciodată forma incidente de execuțiune, fiindcă ar însemna că ceiace este lăsat la *facultatea și aprecierea judecătorilor de fond* să fie din nou desbătut și soluționat după aprecierea instanței chemate să rezolve incidentul de execuțiune.

Desigur dreptul de apreciere acordat instanțelor de fond nu înseamnă arbitrar, ele sunt datoare să motiveze aprecierea lor, iar dacă nu au făcut-o, a-

tunci cel interesat are deschise căile de atac ordinare contra arbitrariului, iar nu calea contestațiunii.

* * *

Acestea spuse să revenim la chestiunea computării deținerii preventive. Sunt legislațiuni cum este cea franceză (art. 23 c. p. modificat prin legea din 15 Noiembrie 1892, v. *Garçon*, Code pénal ann. art. 23; *Garraud*, Traité, II, Nr. 683 p. 471 și urm.; *Vidal et Magnol*, Cours, p. 716; *J. A. Roux*, Cours, p. 371) cea belgiană (art. 30, v. *I. I. Haus*, Droit pénal, II, No. 739 p. 19) și cea italiană (art. 40 c. p.; *Manzini*, Tr. di dir. pen. III, Nr. 560; *Majno*, Commento, I, Nr. 160-3, p. 89; *E. Florian*, Trattato, II pag. 234; *Alimena*, Diritto penale II, p. 172), conform căroră acomputarea deținerii preventive este obligatorie, constituind un drept pentru prevenit, drept care nu poate fi ridicat în sistemul codului francez decât printr'o hotărîre motivată, iar în sistemul codului italian niciodată.

Așa dar, un condamnat care a stat în prevențiune chiar dacă în hotărîrea condamnatoare nu se spune nimic asupra computării deținerii preventive, are dreptul de a cere să i se scază prevențiunea pe cale de incident de execuțiune, atunci când organele de executare nu ar face această scădere.

Sunt alte legiuri, cum este codul german (art. 60, v. *Fr. v. Liszt*, Traité, I, p. 415), codul rus din 1903 (art. 54); codul olandez (art. 27, v. *W. J. Wintgens*, Code pén. des Pays-Bas, p. 8); cari nu prescriu computarea deținerii preventive obligatoriu, ci o lasă la aprecierea judecătorilor, cari au facultatea de a o concede sau nu. În sistemul acestor legi, computarea deținerii preventive nu mai este un drept pentru prevenit, ci o măsură de individualizarea represiunii lăsată la facultatea judecătorilor, cari după circumstanțele cauzei, după natura infracțiunii, după persoana prevenitului, vor aprecia dacă pedeapsa pronunțată trebuie să fie executată în întregime sau dacă din ea se cuvinte a se deduce în total sau în parte deținerea preventivă, așa după cum ar putea acorda suspendarea întregii pedepse acolo unde există instituțiunea condemnațiunii condiționale.

Condamnatul nemulțumit de aprecierea judecătorilor de primă instanță, se va putea desigur plânge instanțelor superioare între altele și contra severității judecătorilor săi, privind refuzul de a i se computa prevențiunea. Odată epuizate însă căile de atac ordinare, el nu va putea aduce pe cale de contestațiune chestiunea computării prevențiunii, aceasta neputând face obiectul unui *incident de execuțiune* pentru considerațiunile arătate mai sus.

În sistemul legii noastre avem trei ipoteze cu privire la computarea deținerii preventive, din cari numai două pot forma incidente de execuțiune și ca atare pot fi ridicate pe cale de contestațiune.

1) Prima ipoteză este aceia prevăzută de art. 32 alin. 2 și 3 cod. pen., adică relativă la timpul petrecut

în stare de deținere preventivă între condamnățiunea dela prima instanță și judecata în apel și recurs. Legea prevede că această deținere se va deuce obligator din pedeapsă atunci când condamnatul nu a atacat hotărîrea sau când atacând-o a avut câștig de cauză. Fiind vorba de o computare obligatorie care se impune *ope legis*, ea constituie un drept pentru condamnat și el poate să ceară pe cale de contestațiune, computarea prevențiunii atunci când organele de executare i-ar refuza aceasta.

2) A doua ipoteză este aceea prevăzută de art. 41 legea penitenciarelor pentru prevenții cari *au consimțit* să muncească. Și în acest caz computarea este obligatorie și intervine *ope legis*, judecătorii neputând să o refuze din moment ce condamnatul face dovada că a consimțit să muncească. Deci ea constituie un drept pentru condamnat și el poate să ceară pe cale de contestațiune să se constate dreptul său la scăderea prevențiunii, atunci când a omis să ceară acest lucru odată cu judecarea fondului; ceva mai mult, contestația se impune chiar în acest caz fiindcă constatarea că prevenitul a consimțit să muncească trebuie să se facă judecătorește.

3) A treia ipoteză este aceea prevăzută tot de art. 41 Legea penitenciarelor pentru prevenții cari *nu s'au supus* regimului de muncă, în care caz computarea nu mai este obligatorie și nici nu constituie un drept pentru prevenit, ci este lăsată la aprecierea judecătorilor cari au facultatea de a o acorda sau nu. Așa fiind, în această ipoteză prevenitul care nu s'a supus obligațiunii de muncă și căruia instanța de fond nu i-a acordat computarea, nu mai poate cere pe cale de contestațiune să i se scază timpul petrecut în stare de deținere preventivă. Chiar atunci când în hotărîrea condamnatoare nu se face nici o vorbire asupra computării, în această ipoteză a prevenitului care nu s'a supus regimului de muncă, condamnatul nu se poate plînge pe calea contestațiunii, fiindcă el trebuia să facă această plîngere prin mijlocirea căilor de atac ordinare, aprecierile de fapt ale judecătorilor de fond sau omisiunea lor neputând fi supusă decât censurii instanțelor superioare.

Iată pentru ce socotim că bine a judecat Trib. Vlașca, atunci când a considerat admisibilă contestația făcută de un condamnat care *pretindea* că în timpul deținerii preventive *s'a supus* regimului de muncă, speța intrând în a doua ipoteză examinată de noi mai sus, ipoteza în care am arătat că contestațiunea este admisibilă.

Nu împărtășim însă a doua soluțiune a Trib. Vlașca, care deși a constatat că prevenitul nu justifică că s'a supus obligațiunii de muncă și deci nu intra în cea de a doua ipoteză, ci în a treia ipoteză arătată de noi mai sus, totuși a operat o computare parțială a deținerii preventive pe cale de apreciere, ceiace noi socotim că este inadmisibil pe cale de contestațiune.

În ceiace privește condițiunea de a fi consimțit pre-

venitul să se supună regimului de muncă, avem de făcut încă o remarcă și anume că dovada pe care trebuie să o facă condamnatul este aceea că în cursul prevențiunii *a consimțit* să se supună regimului de muncă și că în măsura în care penitenciarul respectiv a avut nevoie de munca sa, el a prestat-o. Aceasta sumisiune o cere legea, iar nu dovada că el a efectuat un anumit sistem de muncă, în anumite condițiuni și în anumite ore. Spunem aceasta fiindcă art. 41 legea penitenciarelor a fost inspirat și redactat de noi și în comisiunea de elaborarea proiectului am arătat că ceiace cerem preveniților pentru a beneficia de comutarea obligatorie a deținerii preventive este *sumisiunea* lor hotărîtă și sinceră de a se supune aceluiaș regim de muncă ca și condamnații definitiv. Am cerut această condițiune a sumisiunii, fiindcă ne-am gândit că până la complecta reorganizare a tuturor penitenciarelor vor exista multe din ele în cari nici condamnații nu vor putea fi efectiv supuși regimului de muncă și atunci era absurd să cerem ca preveniții să facă dovada că au lucrat efectiv, când ei nu aveau posibilitatea de a munci. Dovada care se cere deci prevenitului pentru a beneficia de computarea obligatorie, este că *a consimțit* să muncească și că oridecâteori i s'a cerut pe baza acestui consimțământ să facă muncile efectuate în penitenciarul respectiv, el și-a respectat consimțământul dat, lucrând efectiv. Desigur atunci când penitenciarele vor putea continuu utiliza munca prevenitului, dovada va trebui să arate că în mod continuu el și-a respectat actul de sumisiune.

VINTILĂ DONGOROZ.

A apărut: în Editura *Curierului Judiciar*, DREPT PENAL *partea specială*, vol. I, partea I, cuprinzând noțiuni generale și infracțiuni contra siguranței exterioare a statului (art. 66—75 cod penal), de Vintilă Dongoroz. *Prețul 180 lei.*

A apărut: în Editura „Curierul Judiciar” LEGEA ASUPRA CONCORDATULUI PREVENTIV, comentată și adnotată de d-l Stelian Ionescu, Dr. în drept, Jude. Trib. Ilfov, cu doctrina și jurispr. română și streină precum și expunerea de motive, Debaterile parlamentare și Rapoartele dela Cameră și Senat. *Prețul Lei 180*

— ACTIUNILE PRIVILEGIATE în Societățile anonime. Studiu de Drept Comparat, de D. Găleşescu-Pyk, Profesor de Drept Comparat și Maritim la Facultatea din Cernăuți, Avocat. *Prețul 240 Lei.*

Rugăm stăruitor pe d-nii abonați din provincie a nu aștepta alte invitațiuni, cari sunt costisitoare, sau sositrea în localitate a încasatorilor, și a binevoi să trimită achitarea abonamentului prin mandat poștal, direct la Administrația „Curierul Judiciar”, București, Artei 5, notând pe cotorul mandatului, pentru abonamentul datorat, *partida No...*